

**REGULAMIN ODBYWANIA
STUDENCKICH PRAKTYK ZAWODOWYCH
W EUROPEJSKIEJ UCZELNI SPOŁECZNO-TECHNICZNEJ
W RADOMIU**

(dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych)

§ 1

Europejska Uczelnia Społeczno-Techniczna w Radomiu, zwana dalej Uczelnią organizuje studenckie praktyki zawodowe, zwane dalej praktykami, w oparciu o następujące akty prawne:

- a. ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018, poz. 1668, 2024);
- b. rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. 2018, poz. 1861);
- c. Regulamin Studiów Europejskiej Uczelni Społeczno-Technicznej.

§ 2

1. Studenckie praktyki zawodowe stanowią integralną część kształcenia w Europejskiej Uczelni Społeczno-Technicznej w Radomiu bez względu na studiowany kierunek studiów.
2. Pod pojęciem:
  - a) „praktyki pedagogiczne” rozumie się praktyki na kierunkach studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela;
  - b) „praktyki zawodowe” rozumie się praktyki inne niż pedagogiczne.
3. Praktyki odbywają się po I roku studiów.
4. Praktyki studenckie są realizowane w krajowych i/lub zagranicznych instytucjach, zwanych dalej zakładami pracy, a także na Uczelni.
5. Przebieg praktyki oraz jej miejsce są ściśle związane z kierunkiem i specjalnością kształcenia studenta.

6. Praktyki realizowane są zgodnie z ustalonym Programem praktyk.

§ 3

1. Program studiów o profilu praktycznym przewiduje praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej:
  - 6 miesięcy – w przypadku studiów pierwszego stopnia i studiów jednolitych magisterskich;
  - 3 miesięcy – w przypadku studiów drugiego stopnia.
2. Uczelnia na podstawie list studentów z poszczególnych specjalności studiów:
  - a) wydaje studentom imienne skierowania na praktykę (załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu) oraz dzienniczek praktyk, w którym student systematycznie dokumentuje przebieg praktyki oraz czas jej trwania (załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu);
  - b) podpisuje porozumienia z instytucjami, w których studenci podejmują praktykę; (załącznik nr 3 do niniejszego Regulaminu).
3. W organizacji praktyk uczestniczą:
  - a) opiekun metodyczny z ramienia uczelni – odpowiedzialny za nadzór, konsultacje i zaliczenia praktyki;
  - b) dyrektor placówki – odpowiedzialny za wskazanie opiekuna praktyki z ramienia zakładu pracy, dysponującego odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi.
4. Praktyki zawodowe mogą również odbywać się w jednostkach organizacyjnych Uczelni (załącznik nr 3 do niniejszego Regulaminu).
5. Studenci odbywający praktykę w wybranym przez siebie zakładzie pracy, formalności związane z organizacją praktyk załatwiają samodzielnie.

§ 4

1. Dziekani poszczególnych wydziałów powołują spośród nauczycieli akademickich opiekunów studenckich praktyk zawodowych.
2. Do zakresu działania opiekuna praktyk należą:

- a) zorganizowanie w odpowiednim terminie spotkania ze studentami celem poinformowania ich o zasadach organizacji praktyk studenckich;
  - b) określenie terminów rozliczenia się z praktyką i sposobu jej zaliczenia;
  - c) wpisanie do indeksu zaliczenia z praktyki po spełnieniu wszystkich wymogów;
  - d) przekazanie do dziekanatu dokumentów związanych z praktyką studenta.
3. Opiekun praktyk zobowiązany jest do przygotowania dokumentacji związanej z organizacją praktyk, w tym Porozumień między Uczelnią a zakładem pracy oraz skierowań na praktykę.
  4. Podczas trwania praktyki opiekun dydaktyczny pełni nadzór nad przebiegiem praktyki, w szczególności nad jej zgodnością z programem praktyk.
  5. Po zakończeniu praktyki opiekun sporządza krótkie sprawozdanie z przebiegu praktyki i przekazuje je do dziekanatu (załącznik nr 4 do niniejszego Regulaminu).

§ 5

1. Celem studenckich praktyk zawodowych jest :
  - a) poszerzenie zdobytej wiedzy;
  - b) zdobycie doświadczenia zawodowego poprzez obserwację oraz wykonywanie różnych zadań, które uzupełniają zajęcia prowadzone na danym kierunku studiów;
  - c) zapoznanie studentów z praktycznym ujęciem poznanych dotychczas zagadnień teoretycznych;
  - d) ukształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej;
  - e) poznanie zasad organizacji pracy;
  - f) doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej;
  - g) zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego.

§ 6

1. Studenci odbywający praktyki zawodowe zobowiązani są do:
  - a) realizacji programu praktyk zawodowych;
  - b) dokumentowania przebiegu praktyki poprzez systematyczne wypełnianie dzienniczka praktyk;
  - c) stosowania się do poleceń kierownictwa placówki;
  - d) przestrzegania obowiązującego w danym zakładzie pracy regulaminu pracy;
  - e) wykonywania zadań stawianych przez opiekuna praktyki;
  - f) godnego reprezentowania Europejskiej Uczelni Społeczno-Technicznej w Radomiu.

§ 7

1. Zaliczenie praktyki przez Uczelnię następuje po:
  - a) przedłożeniu przez studenta opiekunowi praktyk z ramienia Uczelni prawidłowo wypełnionego dzienniczka praktyk zatwierdzonego pieczęcią danej instytucji oraz czytelnym podpisem opiekuna z ramienia zakładu pracy lub kierownika placówki, w której realizowana była praktyka;
  - b) przedstawieniu w formie pisemnej opinii opiekuna praktyki z ramienia zakładu pracy, zawierającej spostrzeżenia dotyczące: postawy, wiedzy, poziomu zaangażowania w wykonywaną pracę, punktualności oraz merytorycznego przygotowania studenta (załącznik nr 5 do niniejszego Regulaminu).
2. Formalnym zaliczeniem praktyki jest dokonanie wpisu w indeksie przez opiekuna praktyk z ramienia uczelni.
3. Student zobowiązany jest do zaliczenia praktyki przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego.

§ 8

1. Opiekun praktyk, w porozumieniu z Dziekanem danego wydziału, może zaliczyć studentowi, na poczet obowiązkowej praktyki zawodowej, wykonywaną przez niego pracę zarobkową, w tym także za granicą, jeżeli jej charakter spełnia wymagania programu praktyk obowiązującego na danym

kierunku studiów oraz dotychczasowy okres zatrudnienia jest nie krótszy niż podany w § 3 ust. 1 niniejszego Regulaminu.

2. Wówczas w celu uzyskania zaliczenia student zobowiązany jest do złożenia opiekunowi praktyk wniosku o zaliczenie praktyki oraz dokumentów potwierdzających zatrudnienie i jego charakter (załącznik nr 6 i nr 7 do niniejszego Regulaminu).
3. Wniosek studenta o zaliczenie praktyki jest każdorazowo indywidualnie rozpatrywany w terminach określonych przez dziekana.
4. Dokumenty związane z zaliczaniem praktyki znajdują się w dziekanacie Uczelni w teczce akt osobowych studenta.

§ 9

1. Uczelnia nie pokrywa kosztów związanych z odbywaniem przez studenta praktyki zawodowej.
2. Studenci powinni posiadać ważne ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków na czas trwania praktyki. Ubezpieczenia dokonują we własnym zakresie i na własny koszt.
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem i kwestiach spornych decyzję podejmuje Dziekani poszczególnych wydziałów Europejskiej Uczelni Społeczno-Technicznej w Radomiu.

**SZCZEGÓŁOWE ZADANIA PODCZAS PRAKTYK NA KIERUNKU
PSYCHOLOGIA
(5-LETNIE JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE
O PROFILU PRAKTYCZNYM)**

Do **zadań praktyki zawodowej** należy zapoznanie się studenta z organizacją i zasadami funkcjonowania przedsiębiorstwa (instytucji) w którym odbywa praktykę. Po odpowiednim przyuczeniu student powinien wykonywać powierzone mu zadania. W ramach praktyki zawodowej studenci powinni brać czynny udział w pracach (w zależności od działu, w którym odbywają praktyki zawodowe), w czasie których mogliby zapoznać się praktycznie z wybranymi zagadnieniami m.in. z zakresu:

Celem praktyk zawodowych jest budowanie doświadczenia zawodowego poprzez umożliwienie studentom sprawdzenia w działalności praktycznej zdobytej wiedzy teoretycznej, a przede wszystkim umiejętności diagnozy psychologicznej, pracy z jednostką, rodziną, społecznością lokalną, projektowania działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Student zapoznaje się z całokształtem działalności pracy psychologa. Praktyki zawodowe mają także na celu stworzenie takich sytuacji, w których studenci doświadczają siebie w roli psychologa wdrażając się w profesjonalne przeprowadzenie pomocy psychologicznej w sytuacjach trudnych, zapobieganiu i korekcji przejawów patologii społecznej, a także profilaktyki i preferencji społecznej oraz resocjalizacji w warunkach zinstytucjonalizowanych. Celem praktyk jest także kształtowanie postaw badawczych i umiejętności refleksyjnej nad doświadczeniami praktycznymi wyniesionymi z zajęć w różnego typu placówkach, firmach, w których studenci specjalizujący się w odbywaniu praktyki.

Student jest zobowiązany do czynnego udziału w realizacji zadań placówki. Poza tym, praktyka powinna przyczynić się do ukształtowania u studentów tych cech charakteru, jakich wymaga zawód psychologa, a zatem rzetelnego podejścia do pracy, odpowiedzialności, uczciwości, życzliwości i poszanowania drugiego człowieka.

Student wyżej wymienione cele realizuje poprzez zapoznanie się ze specyfiką pracy w danej placówce oraz poznanie narzędzi pracy z pacjentami / klientami,

poznanie zakresu obowiązków psychologa poprzez obserwację jego pracy, pogłębianie wiedzy poprzez kontakt z pacjentem. Poznaje gamę możliwych obszarów aktywności psychologa społecznego. Ponadto student włącza się w realizację zadań według wskazań superwizora praktyki, uczestniczy w zebraniach zespołu, odprawach, itp.

Cele praktyki.

- Praktyczne zapoznanie się z pracą psychologa.
- Poznanie ogólnych zasad organizowania i realizowania zadań wynikających z pracy psychologa.
- Pogłębienie znajomości metod i form pracy psychologa.
- Wyrabianie u studenta umiejętności integrowania wiedzy teoretycznej z wiedzą praktyczną.
- Rozwijanie inwencji oraz samodzielności studenta w realizacji zadań psychologa.
- Gromadzenie przez studenta materiału obserwacyjnego i doświadczalnego o specyfice pracy psychologa, formach pracy i zakresie zadań przez niego wykonywanych

Powyższe cele realizowane są poprzez:

- Zapoznanie się z zadaniami i zakresem czynności psychologa w danej placówce/institucji.
- Poznanie funkcjonowania struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy, kontroli danej placówki/institucji,
- Poznanie narzędzi pracy z pacjentami/klientami.
- Wieloaspektowe poznanie praktycznych zastosowań w obszarze psychologii odnoszących się do procedur, metod i narzędzi badawczych stosowanych w danej placówce/institucji.
- Obserwacja i uczestniczenie w działaniach pracy psychologa w danej placówce/institucji
- Aktywne uczestniczenie w posiedzeniach, zebraniach, odprawach itp. danej placówki/institucji.
- Współpraca i wykonywanie zadań zleconych przez superwizora.

— Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji.

Zajęcia praktyczne mogą odbywać się m. in. w:

- placówkach służby zdrowia zatrudniających psychologa: np. Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Leczenia Uzależnień, szpitalnych oddziałach stacjonarnych i dziennych (w tym oddziale sądowym), itd.,
- ośrodkach interwencji kryzysowej, telefonach zaufania,
- placówkach pomocowych dla dorosłych (np. domy pomocy społecznej, warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy, itp.),
- ośrodkach kuratorskich przy Sądach Rejonowych,
- rodzinnych ośrodkach diagnostycznych konsultacyjnych,
- policji,
- ośrodkach resocjalizacyjnych, zakładach karnych,
- organizacjach pozarządowych, których działalność wiąże się bezpośrednio z niesieniem pomocy psychologicznej,
- szkołach,
- poradniach psychologiczno – pedagogicznych;
- placówkach opiekuńczo – wychowawczych (domach dziecka, świetlicach socjoterapeutycznych, itp.),
- instytucjach edukacyjno – rozwojowych prowadzących warsztaty umiejętności psychologicznych,
- urzędach pracy i innych instytucjach prowadzących poradnictwo zawodowe;
- firmach rekrutacyjnych, consultingowych, coachingowych wykorzystujących narzędzia psychologiczne;
- agencjach reklamowych i agencjach public relations zatrudniających psychologa,
- zakładowych ośrodkach psychologii pracy i psychologii transportu,
- pracowniach badań kierowców,
- wojsku – pracownia psychologiczna,

Podczas odbywania praktyki student powinien osiągnąć poniższe **efekty kształcenia**.

W szczególności student, który zaliczył praktykę zawodową:

Posiada wiedzę dotyczącą:

1. rodzaju i charakteru problemów oraz zadań pojawiających się w działalności praktycznej (zawodowej) w różnych środowiskach i kontekstach społecznych;
2. środowisk (organizacji, instytucji, struktur społecznych), w których możliwa jest i pożądana działalność praktyczna (zawodowa);
3. norm prawnych i przepisów regulujących funkcjonowanie placówki, w jakiej realizowana jest określona działalność praktyczna;
4. konsekwencji naruszenia obowiązujących przepisów dotyczących działań będących w zakresie zadań psychologa;
5. procesu diagnostycznego/interwencyjnego oraz jego specyfiki, metod i narzędzi właściwych dla wybranego obszaru psychologii stosowanej;
6. znajomości podstawy i zasady opiniowania psychologicznego w tych obszarach działalności praktycznej;

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi zaplanować proces diagnostyczny/interwencyjny w odniesieniu do problemów psychologicznych właściwych dla określonego obszaru psychologii stosowanej (tzn. potrafi formułować problemy i hipotezy) oraz wskazać adekwatne do ich weryfikacji metody diagnostyczne;
2. Potrafi przeprowadzić badanie psychologiczne/plan oddziaływań interwencyjnych posługując się metodami stosowanymi w praktyce diagnostycznej, badawczej lub eksperckiej;
3. Potrafi zinterpretować zebrane dane empiryczne oraz na podstawie wyników przeprowadzonej diagnozy podjąć odpowiedzialne decyzje odnośnie dalszej pracy z pacjentem/klientem/ucniem/pracownikiem;
4. Potrafi w sposób komunikatywny i zrozumiały dla zleceniodawców sporządzić opinię psychologiczną lub przygotować projekt interwencyjny, lub zaproponować strategie sprawdzania jego skuteczności;

5. Posiada umiejętność identyfikowania problemów wymagających współpracy interdyscyplinarnej oraz posiada przygotowanie do współdziałania ze specjalistami z innych dziedzin;

W zakresie kompetencji

1. Jest uwrażliwiony na problemy osób i grup społecznych znajdujących się w trudnym położeniu lub w szczególnej sytuacji życiowej, aktywnie inicjuje lub wspiera wszelkie inicjatywy sprzyjające tworzeniu optymalnych warunków życia w różnych środowiskach (rodzinnym, zawodowym, szkolnym) szanując jednocześnie indywidualne systemy wartości, lokalne tradycje i kulturę danej społeczności, organizacji lub instytucji;
2. Jest otwarty na współpracę na zasadach równości ze specjalistami z innych dziedzin; posiada kompetencje społeczne pozwalające na pracę w zespołach interdyscyplinarnych z jednoczesnym uwrażliwieniem na problemy i dylematy etyczne pojawiające się w działalności profesjonalnej psychologa w różnych obszarach zastosowania wiedzy psychologicznej, również w perspektywie interdyscyplinarnej w relacjach psycholog-klient, psycholog-inny psycholog, psychologspecjalista w innej dziedzinie, psycholog- społeczeństwo (również w odniesieniu do mediów i polityki).

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE

PSYCHOLOGIA SĄDOWA

Cele praktyk: zdobycie wiedzy na temat zadań psychologa w danej instytucji (diagnoza, poradnictwo, pomoc psychologiczna, psychoterapia, profilaktyka, szkolenia); przebiegu procesu adaptacji do warunków izolacji, podstawowych oddziaływań psychokorekcyjnych i psychoterapeutycznych stosowanych wobec osób izolowanych; udzielania pomocy psychologicznej osobom przygotowywanym do opuszczenia zakładu karnego jak również poznanie doświadczanych w trakcie pracy zawodowej psychologa sądowego problemach i możliwych patologich;

zdobycie praktycznych umiejętności zakresu: diagnozy sądowo–psychologicznej w sprawach karnych oraz cywilnych, poznanie wyzwań stawianych przed psychologami sądowymi. Zajęcia praktyczne przygotowują studentów do późniejszego diagnozowania psychologicznych problemów zarówno świadka jak i oskarżonego jak również do udzielenia pomocy psychologicznej osobie wykazującej trudności w adaptacji do warunków więziennych.

W Zakładzie Karnym

- Zapoznanie ze specyfiką i organizacją pracy Zakładu
- Zapoznanie z zadaniami i zakresem czynności psychologa w Zakładzie
- Zapoznanie z przepisami dotyczącymi tajemnicy służbowej oraz przepisami BHP
- Poznanie zasobów diagnostycznych i specyfiki procesu diagnostycznego
- Poznanie procedur psychologicznych stosowanych w Zakładzie
- Obserwacja pracy psychologa
- Zapoznanie ze sposobem prowadzenia dokumentacji psychologicznej
- Poznanie procedur archiwizacji danych
- Uczestniczenie w działaniach diagnostycznych, interwencyjnych, wspierających lub wychowawczych (w miarę możliwości)
- Zapoznanie z formami pracy psychologicznej w Zakładzie
- Współuczestniczenie w niektórych z form oddziaływań psychologicznych i wychowawczych w Zakładzie

PSYCHOLOGIA PRACY I ORGANIZACJI

Cele praktyk: wieloaspektowe poznanie przez studentów praktycznych zastosowań w obszarze psychologii pracy i organizacji odnoszących się do procedur, metod i narzędzi badawczych stosowanych w obszarze tej dyscypliny naukowej; umożliwienie studentom zdobycie pierwszych doświadczeń zawodowych oraz zapoznanie się z potencjalnym przyszłym pracodawcą, w tym jego potrzebami i wymaganiami. Konfrontacja zdobytej wiedzy teoretycznej i dotychczasowych

doświadczeń z wymaganiami rynku pracy umożliwić ma studentom określenie obszarów rozwoju własnych kompetencji zawodowych umożliwiających im w przyszłości prowadzenie samodzielnej pracy psychologicznej. Obszary realizacji praktyk:

- współczesne organizacje realizujące projekty w ramach polityki personalnej, głównie w obszarze rekrutacji, szkoleń i rozwoju pracowników;
- agencje pracy tymczasowej, agencje pośrednictwa pracy, agencje doradztwa personalnego, urzędy pracy, kluby pracy oraz inne jednostki działające na rzecz rozwoju rynku pracy oraz aktywizacji zawodowej;
- placówki działające w obszarze doradztwa zawodowego;
- placówki szkoleniowe, edukacyjne realizujące programy związane z psychologią organizacji;
- pracownie psychologiczne realizujące badania osób wykonujących prace wymagające szczególnej sprawności psychofizycznej.

PSYCHOLOGIA ZDROWIA I JAKOŚCI ŻYCIA

Cele praktyk: zaznajomienie studentów ze specyfiką pracy psychologa praktyka w obszarze zdrowia i choroby, przygotowanie studenta do pracy z osobami chorymi i niepełnosprawnymi somatycznie (w zakresie diagnozy i terapii), nabywanie kompetencji i umiejętności pracy z członkami rodziny lub opiekunami chorych i umierających, przygotowanie studenta do pracy z osobami zdrowymi (w zakresie promowania zdrowia), stworzenie możliwości poznania i zastosowania różnych metod diagnostycznych i terapeutycznych wykorzystywanych przez psychologów zdrowia, umożliwienie uczestniczenia w zajęciach grupowych, prowadzonych w danym ośrodku, stworzenie możliwości zdobywania praktycznego doświadczenia w indywidualnym kontakcie z człowiekiem chorym, niepełnosprawnym lub zdrowym. Obszary realizacji praktyk:

- szpitale, sanatoria, ośrodki leczenia uzależnień, hospicja;
- grupy wsparcia (dla osób chorych somatycznie i ich rodzin);

- instytucje i ośrodki zajmujące się opracowywaniem, wdrażaniem i ewaluacją programów promujących zdrowie (np. Wydziały Zdrowia Urzędu Miejskiego czy Wojewódzkiego);
- instytucje i ośrodki, w których przeprowadzane są programy profilaktyczne, np. przedszkola, szkoły, zakłady pracy itp.;
- instytucje i ośrodki realizujące programy szkoleniowe dla grup zawodowych np. lekarzy, pielęgniarek etc. w zakresie rozwijania kompetencji osobistych, nauki radzenia sobie ze stresem czy przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.

PSYCHOLOGIA ROZWOJU CZŁOWIEKA I RODZINY W CYKLU ŻYCIA

Cele praktyk: student uczestnicząc w codziennej pracy z dzieckiem (również niepełnosprawnym psychicznie i/lub fizycznie) i/lub w pracy z rodziną, poznaje zasady organizacji pracy indywidualnej i grupowej z dzieckiem/z rodziną, specyficzne metody pracy diagnostycznej, wychowawczej i terapeutycznej (teoretycznie i na podstawie obserwacji), a w miarę nabywania kompetencji również uczy się je adekwatnie stosować; student w trakcie praktyk nabywa umiejętności wykorzystania z wybranych narzędzi w diagnozie sytuacji rodzinnej, wychowawczej i klinicznej dzieci i młodzieży oraz analizy i interpretacji uzyskanych wyników badań diagnostycznych; nabywa wiedzę na temat trafnego doboru metod pracy wychowawczej i terapeutycznej oraz planowania adekwatnych oddziaływań wspomagających, profilaktycznych, psychoedukacyjnych, korektywnych, terapeutycznych, w oparciu o uzyskane wyniki badań diagnostycznych, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych możliwości rozwojowych dziecka/rodziny. Obszary realizacji praktyk:

- poradnie psychologiczno – pedagogiczne;
- poradnie małżeńskie / rodzinne;
- kliniki psychiatrii dzieci i młodzieży/psychiatrii wieku rozwojowego oraz inne placówki medyczne dla dzieci i młodzieży (szpitale, kliniki, ośrodki rehabilitacyjne, sanatoryjne itd.);
- centra pomocy dziecku i rodzinie;

- ośrodki interwencji kryzysowej, ośrodki pomocy społecznej;
- szkoły rodzenia;
- ośrodki terapeutyczne (terapia dzieci i młodzieży, terapia rodzinna);
- świetlice terapeutyczne i socjoterapeutyczne;
- rodzinne ośrodki diagnostyczno–konsultacyjne przy Sądach Rejonowych;
- ośrodki rehabilitacyjne i edukacyjne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
- publiczne i niepubliczne placówki edukacyjne (żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne, placówki kształcenia integracyjnego, szkoły specjalne);
- domy dziecka;
- ośrodki szkolno-wychowawcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze.